Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central, judecătorul Veaceslav Nicula
Dosarul nr. 2ri-57/25 / 2-19111830-02-2ai-11022025 /

Republica Moldova
Curtea de Apel Centru
D E C I Z I E

21 august 2025 mun. Chișinău
Completul de Contencios Administrativ în componența:
Preşedintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Andrei Cașcaval şi Bostan Angela

Examinînd, în ordinea art. 8 al Legii insolvabilității, coroborat cu art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, fără ședință de judecată, recursul declarat de avocatul Corneliu Vlad, în interesele recurentului Rusu Mircea, recursul declarat de lichidatorul AO ”Libera Inițiativă”- Igor Bulgaru, cât și recuresul declarat de avocatul Savva Alexandru, în interesele recurenților Valeriu Beregoi și Valentina Veverița, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 05 martie 2024, prin care s-a admis parțial cererea administratorului autorizat Igor Bulgaru privind stabilirea și încasarea remunerației pentru perioada de lichidare a debitorului AO ”Libera inițiativă”,

emisă în cauza de insolvabilitate intentată la cererea introductivă depusă de SA ”Termoelectrica” privind inițierea procesului de insolvabilitate în privința debitorului AO ”Libera inițiativă”,-

Audiind raportul judecătorului Bostan A., în baza materialelor cauzei şi argumentelor recursului, Completul judiciar,

c o n s t a t ă :

<u>Obiectul acțiunii, circumstanțele cauzei.</u>

La data de 19.10.2017, „TERMOELECTRICA” SA s-a adresat în instanţa de în ordine de insolvabilitate cu cerere introductivă privind declararea debitorului AO „Libera Inițiativă” în stare de insolvabilitate şi intentarea procedurii de insolvabilitate faţă de AO „Libera Inițiativă”, din motivul incapacității de plată a acestuia.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2017, cererea introductivă depusă de „TERMOELECTRICA” SA a fost admisă spre examinare, cu desemnarea lui Igor Bulgaru în calitate de administrator provizoriu .

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2018, cauza de insolvabilitate în privința AO „Libera Inițiativă”, a fost transmisă pentru judecare în instanța competentă – Judecătoriei Chișinău, conform modificărilor Codului de procedură civilă, introduse prin Legea nr. 254 din 01.12.2017 (în vigoare din 05.01.2018).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 februarie 2018, a fost

primită spre examinare cererea creditorului „TERMOELECTRICA” SA privind intentarea procedurii de insolvabilitate în privința debitorului AO „Libera Inițiativă”.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 aprilie 2018, s-a admis cererea introductivă depusă de creditorul „TERMOELECTRICA” SA privind intentarea procesului de insolvabilitate în privința debitorului AO „Libera Inițiativă”, cu inițierea procedurii simplificate a falimentului și dizolvarea debitorului. În calitate de lichidator al AO „Libera Inițiativă”, a fost desemnat administratorul autorizat – Bulgaru Igor, deținătorul autorizației nr. 39 din 14.01.2015, eliberată de Ministerul Justiției.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 aprilie 2018, s-a admis parţial cererea administratorului provizoriu Igor Bulgaru, fiind stabilită remuneraţia administratorului provizoriu al debitorului AO „Libera Inițiativă” – Bulgaru Igor pentru perioada de observaţie, în mărime de 15 000 lei precum şi cheltuieli aferente în mărime de 1145 lei. S-a încasat remuneraţia administratorului provizoriu al debitorului debitorului AO „Libera Inițiativă” – Bulgaru Igor pentru perioada de observaţie în mărime de 15 000 lei precum şi cheltuieli aferente în mărime de 1 145 lei, din contul administratorului debitorului AO „Libera Inițiativă” – Rusu Mircea, în beneficiul administratorului provizoriu Bulgaru Igor.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 29 iulie 2019, s-a admis demersul lichidatorului debitorului AO „Libera Inițiativă” – Bulgaru Igor cu privire aplicarea amenzii judecătorești administratorului debitorului AO „Libera Inițiativă” – Rusu Mircea și obligarea de a transmite actele contabile, actele de constituire și ștampila întreprinderii. S-a aplicat amendă judiciară în mărime de 3 000 lei administratorului statutar al debitorului, Rusu Mircea. S-a încasat în beneficiul statului din contul lui Rusu Mircea, amenda judiciară în mărime de 3 000 lei. S-a obligat administratorului debitorului AO „Libera Inițiativă” – Rusu Mircea să transmită lichidatorului debitorului – Bulgaru Igor ștampila, actele de constituire, registrele precum și documentele ce țin de activitatea economică și evidența contabilă a debitorului AO „Libera Inițiativă”.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din data de 29 iulie 2019, s-a admis cererea lichidatorului AO „Libera Inițiativă” – Bulgaru Igor privind aplicarea interdicţiei de a părăsi hotarele Republicii Moldova pe perioada derulării procedurii de insolvabilitate, administratorului statutar Rusu Mircea. S-a aplicat faţă de Rusu Mircea, interdicţia de a părăsi hotarele R. Moldova, fără permisiunea instanței, pe perioada derulării procesului de insolvabilitate, până la lichidarea AO „Libera Inițiativă”. Executarea prezentei încheieri s-a pus în sarcina Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Republicii Moldova.

Pe parcursul examinării cauzei, la data de 20.01.2021, lichidatorul debitorului AO „Libera Inițiativă” – Bulgaru Igor, a depus cerere, prin care a solicitat încasarea onorariului administratorului autorizat, pentru perioada 24.04.2018 - 14.01.2020, în mărime de 100 000 lei, din contul membrilor organului de conducere al AO „Libera Inițiativă” (Rusu Mircea, Veverița Valentina, Caba Pavel și Beregoi Valeriu).

În susţinerea cererii înaintate, lichidatorul debitorului AO „Libera Inițiativă” – Bulgaru Igor, a indicat că, la data de 19.10.2017, „TERMOELECTRICA” SA s-a adresat în instanța de insolvabilitate cu cerere introductivă, privind declararea debitorului AO

„Libera Inițiativă” în stare de insolvabilitate și intentarea procedurii de insolvabilitate față de acesta, din motivul incapacității de plată.

La data de 10.11.2017, Curtea de Apel Chișinău, a emis încheierea nr. 2i-787/17, prin care s-a admis spre examinare cererea introductivă, iar în calitate de administrator provizoriu a fost numit administratorul autorizat, Bulgaru Igor, deținătorul autorizației nr. 39 din 14.01.2015.

La data de 24.04.2018, Judecătoria Chișinău, sediul Centru a emis hotărârea nr. 2i-93/18, prin care s-a constatat insolvabilitatea și s-a inițiat procedura simplificată a falimentului față de debitorul AO „Libera Inițiativă”; În calitate de lichidator al debitorului insolvabil a fost desemnat administratorul autorizat, Bulgaru Igor, deținătorul autorizației nr.39 din 14.01.2015.

Notează că, de la desemnarea sa și până în prezent, lichidatorul debitorului insolvabil AO „Libera Inițiativă” – Bulgaru Igor și-a îndeplinit corespunzător atribuțiile prevăzute de Legea insolvabilității, fapt demonstrat de următoarele acțiuni:

- A întocmit și expediat notificări/cereri/interpelări/plângeri/demersuri; a suportat cheltuieli pentru corespondență: Notificare către debitorul AO „Libera Inițiativă” nr. ***** din 25.04.2018; Notificare către debitorul AO „Libera Inițiativă” nr. ***** din 20.08.2018; Notificare către debitorul AO „Libera Inițiativă” nr. ***** din 25.02.2019; Notificare către membrii organelor de conducere ai AO „Libera Inițiativă” nr. *****din 07.04.2020, inclusiv cheltuielile pentru corespondență; Notificare/interpelare către Casa Națională de Asigurări Sociale nr. ***** din 25.04.2018; Notificare/interpelare către „TERMOELECTRICA” SA nr. ***** din 25.04.2018; Notificare/interpelare către Serviciul Fiscal de stat nr.***** din 25.04.2018; Notificare/interpelare către Ministerul Justiției nr. ***** din 24.04.2018; Notificare/interpelare către Î.S. „Poșta Moldovei” nr. ***** din 25.04.2018; Plângere privind atragerea la răspunderea penală; Demers privind tragerea la răspunderea administrativă conform art.318 alin.(1) Cod Contravențional; Interpelare către Departamentul înregistrare și licențiere a unităților de drept din 11.09.2019; Interpelare către Departamentul înregistrare și evidență a populației al ASP din 23.10.2019, inclusiv cheltuielile pentru corespondență; Interpelare către Departamentul cadastru al ASP nr. ***** din 28.02.2020; Interpelare către Departamentul înmatriculare a mijloacelor de transport și calificare a conducătorilor auto al ASP nr. ***** din 28.02.2020; Cheltuielile pentru corespondența din 28.02.2020; Cerere către Inspectoratul general al poliției de frontieră nr. ***** din 14.07.2020, inclusiv cheltuielile pentru corespondență; Cerere către Inspectoratul general al poliției de frontieră nr. ***** din 22.06.2020, inclusiv cheltuielile pentru corespondență.

- A examinat următoarele informații/cereri/notificări/răspunsuri: Cerere de validare a creanțelor înaintată de „TERMOELECTRICA” SA la data de 08.06.2018; Cerere de admitere a creanțelor înaintată de Serviciul Fiscal de Stat la data de 22.06.2018; Informația eliberată de către Serviciul Fiscal de Stat nr.***** din 11.12.2017; Informația eliberată de Departamentul înregistrare și evidență a populației al ASP nr.*****din 23.10.2018; Informația eliberată de B.C. „Moldindconbak” SA nr.***** din 10.05.2018; Informația eliberată de Procuratura R. Moldova nr.10986 din 19.12.2018; Informația eliberată de Departamentul înregistrare și licențiere a unităților de

drept al ASP nr. 05/01-B1548 din 30.09.2019, inclusiv procesul-verbal al adunării din 01.08.1999, lista membrilor fondatori și statutul asociației; Informația eliberată de Departamentul înregistrare și evidență a populației al ASP nr***** din 12.12.2019; Informația eliberată de Departamentul cadastru al ASP nr.***** din 16.03.2020; Informația eliberată de Departamentul înmatriculare a mijloacelor de transport și calificare a conducătorilor auto al ASP nr.03/2107 din 04.03.2020; Informația eliberată de Inspectoratul general al poliției de frontieră nr.***** din 03.07.2020; Recurs asupra Încheierii nr.2i-93/18 din 29.07.2019, emisă de Judecătoria Chișinău (sediul Central), prin care s-a aplicat amendă judiciară față de Rusu Mircea, înaintat de avocatul Corneliu Vlad, din 28.07.2020; Recurs asupra Încheierii nr.2i-93/18 din 29.07.2019, emisă de Judecătoria Chișinău (sediul Central), prin care s-a aplicat măsura interdicției privind părăsirea țării fără permisiunea instanței față de Rusu Mircea, înaintat de avocatul Corneliu Vlad; Recurs asupra Încheierii nr.2i-93/18 din 24.04.2018, emisă de Judecătoria Chișinău (sediul Central), prin care s-a stabilit remunerația administratorului provizoriu, înaintat de avocatul Corneliu Vlad la 28.07.2020; Recurs asupra Încheierii nr.2i-93/18 din 21.05.2020, emisă de Judecătoria Chișinău (sediul Central), prin care s-a admis cererea de asigurare a acțiunii, înaintat de avocatul Corneliu Vlad în interesele lui Mircea Rusu; Recurs asupra Încheierii nr.2i-93/18 din 21.05.2020, emisă de Judecătoria Chișinău (sediul Central), prin care s-a admis cererea de asigurare a acțiunii, înaintat de Valentina Veverița; Cererea de aplicare a termenului de prescripție extinctivă pe marginea cererii de chemare în judecată depuse de AO „Libera Inițiativă”, cu privire la tragerea la răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere, înaintată de avocatul Alexandru Savva în interesele lui Valeriu Beregoi, Pavel Caba și Valentina Veverița, din 02.10.2020; Referința pe marginea cererii de chemare în judecată depuse de AO „Libera Inițiativă”, cu privire la tragerea la răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere, înaintată de avocatul Alexandru Savva, în interesele lui Valeriu Beregoi, din 02.10.2020; Cerere de alăturare la cererea privind aplicarea termenului de prescripție pe marginea cererii de chemare în judecată depuse de AO „Libera Inițiativă”, cu privire la tragerea la răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere, înaintată de avocatul Corneliu Vlad în interesele lui Rusu Mircea;

- A întocmit și înaintat instanței de judecată: Tabelul definitiv de validare al creanțelor; Raport de activitate din 18.07.2019; Raport de activitate din 05.02.2020; Raport de activitate din 26.03.2020; Cerere pentru atragerea debitorului la răspunderea procesuală din 24.08.2018; Cerere privind obligarea transmiterii actelor juridice și sancționarea din 24.08.2018; Cererea privind atragerea la răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil AO „Libera Inițiativă”, din 14.04.2020; Cerere privind prezentarea înscrisurilor în cadrul dosarului nr.2i-93-1/18, din 08.10.2020; Referința la cererea înaintată de avocatul Alexandru Savva în interesele lui Valeriu Beregoi, Pavel Caba și Valentina Veverița, din 02.10.2020 (aplicarea termenului de prescripție), din 08.10.2020; Referință la recursul înaintat de avocatul Corneliu Vlad asupra Încheierii nr.2i-93/18 din 29.07.2019, emisă de Judecătoria Chișinău (sediul Central), prin care s-a aplicat măsura interdicției privind părăsirea țării fără permisiunea instanței față de Rusu Mircea, din 16.11.2020; Referință la Recursul asupra Încheierii

nr.2i-93/18 din 24.04.2018, emisă de Judecătoria Chișinău (sediul Central), prin care s-a stabilit remunerația administratorului provizoriu, înaintat de avocatul Corneliu Vlad la 28.07.2020, din 16.11.2020; Referința la recursurile înaintate de avocatul Corneliu Vlad în interesele lui Mircea Rusu și Valentina Veverița asupra Încheierii nr.2i-93/18 din 21.05.2020, emisă de Judecătoria Chișinău (sediul Central), prin care s-a admis cererea de asigurare a acțiunii;

- A examinat hotărâri ale instanței de judecată: Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) nr.2i-93/18 din 29.07.2019 (răspunderea procesuală: aplicarea față de Mircea Rusu a interdicției de a părăsi hotarele Republicii Moldova); Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) nr.2i-93/18 din 29.07.2019 sancționarea: (aplicarea față de Mircea Rusu a amenzii); Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul central) nr.2i-93-1/18 din 20.05.2020. Potrivit acesteia, s-a admis pre examinare cererea depusă de lichidatorul AO „Libera Inițiativă" privind atragerea la răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului; Încheierea Judecătoria Chișinău (sediul Central) nr.2i-93-1/18 din 21.05.2020. Potrivit acesteia s-a dispus aplicarea sechestrului pe bunurile mobile și imobile, mijloacele bănești aflate pe conturile bancare, cotele de participare în alte societăți comerciale, ce aparțin pârâților Rusu Mircea, Veverița Valentina, Beregoi Valeriu; Decizia Curții de Apel Chișinău nr.2rci-362/20 din 13.10.2020 privind recursul asupra Încheierii nr.2i-93/18 din 29.07.2019, emisă de Judecătoria Chișinău (sediul Central), prin care s-a aplicat amendă judiciară față de Rusu Mircea – admis; Decizia Curții de Apel Chișinău nr.2rci-361/20 din 17.11.2020 privind recursul asupra Încheierii nr.2i-93/18 din 29.07.2019, emisă de Judecătoria Chișinău (sediul Central), prin care s-a aplicat măsura interdicției privind părăsirea țării fără permisiunea instanței față de Rusu Mircea – admis/trimis la rejudecare; Încheierea Curții de Apel Chișinău nr.2rci-360/20 din 17.11.2020 privind recursul asupra Încheierii nr.2i-93/18 din 24.04.2018, emisă de Judecătoria Chișinău (sediul Central), prin care s-a stabilit remunerația administratorului provizoriu – respins;

- S-a prezentat la examinarea cauzei/cunoștința cu dosarul de insolvabilitate personal sau prin intermediul avocatului la următoarele date: 19.07.2018; 10.10.2018; 14.12.2018 – avocat; 17.04.2019; 18.07.2019 – avocat; 02.10.2020 – avocat; 09.10.2020 – avocat. A publicat: Citare publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 185-191 (7108-7114) din 07.06.2019.

A făcut trimitere la prevederile art. 90 lit. c), d), h), j) CPC, art. 5 alin. (5) lit. c), art. 52 alin. (1), art.70 alin. (1)-(4), (12), (13) al Legii insolvabilității și prevederile pct.1 al Hotărârii Guvernului Republicii Moldova cu privire la cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real nr. 165 din 09.03.2010, cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real (la întreprinderi, organizaţii, instituţii cu autonomie financiară, indiferent de tipul de proprietate şi forma de organizare juridică, în continuare – unităţi) se stabilește, pentru un program complet de lucru în medie de 169 de ore pe lună: începând cu 01.05.2017, în mărime de 14,09 lei pe oră sau 2 380 lei pe lună; începând cu 01.05.2018, în mărime de 15,44 lei pe oră sau 2 610 lei pe lună: începând cu 01.05.2019, în mărime de 16,42 lei pe oră sau 2 775 lei pe lună.

Menționează că, este indubitabil faptul că, în cazul în care debitorul nu dispune de

bunuri sau că bunurile lui nu pot acoperi cheltuielile procedurii de insolvabilitate sau ale procedurii falimentului, achitarea onorariului fix administratorului/lichidatorului, precum și compensarea cheltuielilor aferente se trec în mod solidar pe seama membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil.

Remarcă că, în caz de pluralitate, răspunderea persoanelor este solidară, cu condiția că apariția stării de insolvabilitate să fie actuală sau anterioară perioadei în care și-au exercitat mandatul ori au deținut poziția ce ar fi putut cauza insolvabilitatea debitorului. Persoanele în cauză se pot apăra de solidaritate, dacă în organele colegiale ale debitorului s-au opus actelor sau faptelor care au cauzat insolvabilitatea sau dacă au lipsit de la luarea deciziilor care au cauzat insolvabilitatea și au făcut să se consemneze, ulterior luării deciziei, opoziția lor la aceste decizii.

La caz, atrage atenția că, potrivit procesului-verbal al adunării de constituire a AO „Libera Inițiativă" din 01.08.1999, s-a hotărât, inclusiv: a alege Consiliul director al asociației din 4 persoane; au fost aleși Mircea Rusu, Valentina Veverița, Pavel Caba, Valeriu Beregoi; a fost ales președinte al consiliului director – Mircea Rusu. Coordonatele parțiale ale membrilor consiliului director se regăsesc în lista membrilor fondatori ai AO „Libera Inițiativă".

Totodată, subliniază lichidatorul că, după AO „Libera Inițiativă" nu sunt înregistrate cu drept de proprietate mijloace de transport și bunuri imobile, debitorul nu a predat careva patrimoniu, administratorul provizoriu/lichidatorul debitorului insolvabil a constatat nedispunerea de către debitor a lichidităților sau altor fonduri care ar acoperi creanțele creditorilor, a constatat imposibilitatea onorării obligațiilor pecuniare ajunse la scadență față de creditori. În aceste circumstanțe, consideră întemeiată înaintarea prezentei cereri cu solicitarea încasării solidare din contul pârâților a remunerației și compensării cheltuielilor suportate de lichidatorul debitorului insolvabil.

Argumentele lichidatorului prin prisma prevederilor Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova privind excepția de neconstituționalitate a art. 70 alineatele (3) și (13) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, nr.16 din 09.06.2020:

Potrivit prevederilor art. 54 lit. c) al Hotărârii Curții Constituționale a R. Moldova privind excepția de neconstituționalitate a art. 70 alin. (3) și (13) din Legea insolvabilității nr.149 din 29.06.2012 nr. 16 din 09.06.2020, din analiza sistemică a legislației civile, Curtea deduce că, în categoria de membri ai organelor de conducere ale debitorului sunt incluse persoane care au avut calitatea de membri ai consiliului de supraveghere (de observatori) în societățile pe acțiuni, societățile cu răspundere limitată, cooperativele de producție și de întreprinzător, întreprinderile de stat, asociațiile obștești etc.

Potrivit prevederilor art. 55 lit. d) al HCC nr.16 din 09.06.2020, art. 32 alin. (2) din Legea insolvabilității, pune onorariul fix și cheltuielile administratorului provizoriu în sarcina „asociaților, acționarilor și membrilor persoanelor juridice", printre care se identifică, inclusiv, membrii organizațiilor necomerciale.

Potrivit prevederilor art. 56 al HCC nr.16 din 09.06.2020, Curtea observă că, ori de câte ori persoanele menționate la art. 32 alin. (2) și 70 alin. (13) din Legea

insolvabilității poartă răspundere deplină sau subsidiară în baza legii sau au comis fapte prin care au prejudiciat debitorul insolvabil, ele pot fi urmărite de către administratorul insolvabilității. Bunurile încasate sunt folosite pentru completarea masei debitoare a debitorului insolvabil și în scopul satisfacerii creanțelor creditorilor, inclusiv pentru plata cheltuielilor de administrare.

Potrivit pct. 61 din HCC nr.16 din 09.06.2020, Curtea observă că scopul general al Legii insolvabilității constă în satisfacerea creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului prin aplicarea față de acesta a procedurii de restructurare sau a procedurii falimentului și prin distribuirea produsului finit.

Potrivit pct. 63 din HCC nr.16 din 09.06.2020, Curtea observă că, activitatea administratorului insolvabilității constituie o activitate care se remunerează în cuantumul stabilit de creditori (comitetul sau adunarea creditorilor), cuantum care nu poate fi mai mic decât cuantumul stabilit de lege (art.70 alin. (3) din Lege). Onorariul fix al administratorului insolvabilității, dar și cheltuielile suportate de acesta în procesul de activitate se plătesc din patrimoniul debitorului (art. 70 alin. (4)). În cazul în care activele debitorului insolvabil nu există sau sunt insuficiente pentru a plăti remunerația administratorului insolvabilității și a-i restitui eventualele cheltuieli suportate de acesta, Legea prevede că aceste sume trebuie plătite de membrii organelor de conducere ale debitorului insolvabil. Astfel, legislatorul a urmărit și scopul special al apărării dreptului de proprietate al administratorului, sumele de bani care formează onorariul acestuia constituind bunuri. Aceeași este concluzia în privința remunerării lichidatorului, în eventualitatea inițierii procedurii falimentului.

La fel face trimitere la pct. 64 din HCC nr. 16 din 09.06.2020, precum și la Curtea internațională de Justiție, Barcelona Traction, Light and Power Company Limited, hotărârea din 5 februarie 1970, Rapoartele ICJ 1970, pp. 39-40, §56).

Cu toate acestea, potrivit pct. 72 din HCC nr.16 din 09.06.2020, Curtea notează că, din perspectiva art. 54 alin.(2) din Constituție, în această cauză există un conflict de principii. Unul dintre principii este dreptul de proprietate al membrilor organelor de conducere. Celelalte principii situate de cealaltă parte a conflictului sunt dreptul de proprietate al administratorului insolvabilității/lichidatorului, care urmărește să-i fie plătit onorariul și cheltuielile aferente procesului de insolvabilitate, dreptul de proprietate al creditorilor și interesul bunăstării economice a țării.

Potrivit pct.78 din HCC nr.16 din 09.06.2020, Curtea consideră că, principiul echilibrului corect impune ca standardul culpei membrilor organelor de conducere la apariția stării de insolvabilitate a debitorului stabilit de art. 248 din Lege, standard aplicabil pentru realizarea scopului general al Legii, să fie aplicabil și în cazul realizării scopului special al plății onorariului administratorului/ lichidatorului.

Potrivit pct. 79 din HCC nr.16 din 09.06.2020, rezumând cele enunțate supra, Curtea conchide că textele „le suportă membrii organelor de conducere și asociații, acționarii sau membrii debitorului” din art. 32 alin. (2) și „în obligația organelor de conducere ale debitorului” din art.70 alin.(13) ale Legii insolvabilității sunt constituționale, în măsura în care le este demonstrată culpa la apariția stării de insolvabilitate.

A menționat că, nu atentează asupra zonei de răspundere subsidiară, însă atât răspunderea subsidiară, cât și încasarea onorariului din contul persoanelor prevăzute la art. 247 și 248 ale Legii insolvabilității, reprezintă răspunderea patrimonială a acestora în legătură cu care fapt, Curtea Constituțională a Republicii Moldova prin HCC nr.16 din 09.06.2020 a condiționat recuperarea onorariului administratorului autorizat cu demonstrarea culpei persoanelor vizate, iar culpa se află în legătură directă cu făptuitorul și acțiunile acestuia ce sunt reglementate de normele referitoare la răspunderea subsidiară. În aceste circumstanțe, doar în urma emiterii HCC nr.16 din 09.06.2020, au fost nevoiți să abordeze subiectul răspunderii subsidiare.

Demonstrarea culpei persoanelor vizate la apariția stării de insolvabilitate a debitorului:

În vederea argumentării solicitării de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului AO „Libera Inițiativă", consideră de cuviință a raporta acțiunile/inacțiunile acestora la prevederile art.248 alin.(1) lit. c), e), și h) al Legii insolvabilității, după cum urmează: majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului; ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire; nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14 al Legii insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012.

Prin ascunderea unei părți din activul debitorului se înțelege acele fapte ilicite de natură contabilă, prin care o parte a activului sau anumite bunuri individual determinate sunt deturnate de la destinația lor normală.

Astfel, reliefează că, Raportul Financiar pentru perioada anilor 2011 - 2014, precum și Situația Financiară pentru perioada 2017, demonstrează suma constantă a activelor – 22,788 lei. Acestea însă nu au fost transmise de către membrii organelor de conducere ale debitorului către administratorul provizoriu/lichidatorul debitorului insolvabil.

De asemenea, a făcut referință la perioada anului 2017, deoarece e perioada premergătoare declanșării procesului de insolvabilitate. Ținând cont de faptul că, datoria față de creditorul de bază („TERMOELECTRICA" SA) a început a curge anume din 2011 și ținând cont de faptul că, se înregistrează o sumă constantă (22 788 lei), a făcut referire la aceasta.

Acțiunea culpabilă – ascunderea unei părți din activul debitorului este demonstrată prin reflectarea acesteia în rapoartele transmise către Direcția generală pentru statistică a mun. Chișinău și netransmiterea fizică a acestuia către administratorul provizoriu/lichidator.

Prejudiciul îl reprezintă valoarea activului – 22 788 lei.

Consideră că, legătura de cauzalitate dintre acțiunea culpabilă și prejudiciul cauzat este evidentă. Or, reflectarea acestuia, sub semnătura lui Rusu Mircea în documentele prezentate organelor abilitate și netransmiterea acestuia către administratorul provizoriu/lichidator, demonstrează elocvent această legătură de cauzalitate.

Cele enunțate supra, dau temei de a concluziona că acțiunile membrului organului

de conducere al AO „Libera Inițiativă” se încadrează în prevederile art. 248 alin. (1) lit. c) ale Legii insolvabilității – ascunderea unei părți din activul debitorului.

Prin ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a ștampilei se înțelege săvârșirea acelor fapte ilicite, prin care se încalcă reglementările imperative ale Legii contabilității, indiferent dacă acestea reprezintă infracțiuni, contravenții sau simple delicte civile.

Astfel, însăși faptul netransmiterii către administratorul provizoriu de către membrii organelor de conducere ai debitorului a documentelor contabile, a documentelor de constituire și a ștampilei, conform art. 27 al Legii insolvabilității, creează o prezumție relativă a neținerii contabilității în conformitate cu legea și a legăturii de cauzalitate dintre această faptă și incapacitatea de plată a debitorului.

Punctează că, potrivit prevederilor art. 13 alin. (1) lit. d), alin. (2) al Legii contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007, răspunderea pentru ținerea contabilității și raportarea financiară revine conducătorului entității – în entitățile neprevăzute la lit. a)-c). Persoanele în cauză sunt obligate, inclusiv: - să organizeze și să asigure ținerea contabilității în mod continuu din momentul înregistrării până la lichidarea entității; - să asigure documentarea faptelor economice ale entității și reflectarea acestora în contabilitate; - să asigure întocmirea și prezentarea situațiilor financiare în conformitate cu prezenta lege și cu standardele de contabilitate.

La caz, instanța de insolvabilitate a validat creanțele creditorilor față de debitorul AO „Libera Inițiativă” în sumă totală de 156 155,36 lei.

Potrivit tabelului creanțelor, în calitate de creditori apar: „TERMOELECTRICA” SA, cu suma totală a creanțelor – 156 078,26 lei, dintre care creanțe chirografare de rangul V – 96 827,94 lei și creanțe chirografare de rangul VI – 59 250,32 lei; Serviciul Fiscal de Stat – creanța chirografară de rangul VI – 77,10 lei.

Analizând pozițiile rapoartelor financiare pentru perioada anilor 2011 - 2014 și anume pozițiile 280 (datorii comerciale) și 320 (alte datorii calculate), precum și situația financiară pentru perioada anului 2017 și anume poziția 330 (datorii comerciale și avansuri primite) și 380 (alte datorii calculate), concluzionează că, debitorul nu a reflectat datoria față de creditorul „TERMOELECTRICA” SA.

Astfel, acțiunea culpabilă – ținerea unei contabilități contrare prevederilor legii, este demonstrată prin nereflectarea în rapoartele financiare a datoriilor față de creditorul de bază al debitorului insolvabil - „TERMOELECTRICA” SA - datorii confirmate prin titluri executorii.

Așadar, conducerea asociației era la curent cu emiterea hotărârilor/titlurilor executorii de încasare a datoriilor față de creditor, însă în rapoartele financiare, semnate de conducătorul Rusu Mircea, nu se reflectă aceste sume.

Prejudiciul îl reprezintă totalitatea creanțelor față de creditorul „TERMOELECTRICA” SA – 156 078,26 lei.

Subliniază astfel că, legătura de cauzalitate dintre acțiunea culpabilă și prejudiciul cauzat este evidentă. Or, nereflectarea sistematică în documentația contabilă a datoriilor față de „TERMOELECTRICA” SA, genera neachitarea acestora către creditor și drept

consecință, a survenit cauza de insolvabilitate cu validarea sumelor invocate.

Totodată, debitorul nu a prezentat documentele solicitate de către administratorul provizoriu/lichidator. În contextul celor menționate și anume eschivarea de la prezentarea către administratorul autorizat a documentelor solicitate, nu rămâne decât să se constate că în asociație lipsea controlul intern adecvat, menirea căruia este de a asigura respectarea strictă a cerințelor politicii conducerii, integritatea activelor, prevenirea și descoperirea cauzelor de fraudă și eroare, exactitatea și plenitudinea înregistrărilor contabile, achitarea în termen a tuturor datoriilor și restanțelor față de creditori.

Astfel, se atestă nerespectarea de către conducerea asociației a obligațiilor ce îi reveneau în conformitate cu Legea insolvabilității, Legea contabilității, ceea ce a dus în cele din urmă, la prejudicierea intereselor atât ale asociației, cât și ale creditorului. Cele enunțate supra dau temei de a concluziona că acțiunile/inacțiunile membrului organului de conducere al AO „Libera Inițiativă" se încadrează în prevederile art. 248 alin.(1) lit. e) ale Legii insolvabilității – ținerea unei contabilități contrare legii și contribuirea la dispariția documentelor contabile.

Prin nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14, se înțelege nedepunerea cererii introductive în situația în care există temeiul general sau special de intentare a unui proces de insolvabilitate.

La fel mai face trimitere la prevederile art. 10, art.14 alin. (1), (2), lit. a), alin.(3), (4), art.248 alin. (1) lit. h) al Legii insolvabilității urmează a fi stabilită cu certitudine data survenirii incapacității de plată.

La caz, relevantă este cererea introductivă și de validare a creanțelor înaintată de „TERMOELECTRICA" SA. Astfel, creanțele validate sunt justificate prin: Titlul executoriu, emis în baza hotărârii Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, nr. 2e-772/12 din 18.10.2012. Hotărârea a devenit definitivă la data de 18.01.2013. La data de 18.01.2013, instanța confirmă datoria debitorului față de creditor în cuantum de 48 782,74 lei cu titlu de plată a restanței la costul energiei termice consumate în perioada 01.11.2011 - 01.10.2012; 2 434 lei cu titlu de dobândă de întârziere, iar în total suma de 52 216,74 lei; Practica arată că, datoria pentru luna precedentă urmează a fi achitată în luna următoare lunii de gestiune. Prin urmare, datoria debitorului față de creditor, inclusiv pentru perioada de până la 01.10.2012, urma a fi achitată până la 01.11.2012, iar în cel mai favorabil caz pentru debitor – la data de 18.01.2013, data când hotărârea instanței a devenit definitivă; Titlul executoriu, emis în baza hotărârii Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, nr.2e-798/13 din 04.11.2013. Hotărârea a devenit definitivă la 04.12.2013. Astfel, la data de 04.12.2013, instanța confirmă datoria debitorului față de creditor în cuantum de 32 156,46 lei, cu titlu de datorie la data de 01.07.2013; Titlul executoriu, emis în baza hotărârii Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, nr. 2e-398/2014 din 14.05.2014. Hotărârea a devenit definitivă la 16.06.2014. Astfel, la data de 16.06.2014, instanța confirmă datoria debitorului față de creditor în cuantum de 15 888,74 lei cu titlu de datorie pentru energia termică pe perioada 01.11.2013 - 01.01.2014; Informația cu privire la volumele facturate și sumele achitate pentru energia termică pentru perioada 01.12.2014 -16.05.2018. Potrivit acesteia, datoria debitorului față de creditor este constantă 96 827,94 lei (datorie) și 2 434,87 lei (dobândă de întârziere). Suma de 96

827,94 lei s-a format în rezultatul sumării sumelor titlurilor executorii nominalizate (calcul: 48 782,74+32 156,46+15 888,74=96 827,94). Calculul dobânzii de întârziere (56 815,45 lei) exclusiv asupra sumei de 96 827,94 lei, pentru perioada 01.01.2015 - 04.09.2017.

Ținând cont de faptul că hotărârea instanței de judecată asupra primei datorii a debitorului – 52 216,74 lei, a devenit definitivă la 18.01.2013, respectiv și datoria urma a fi achitată nu mai târziu de 18.01.2013, fapt ce nu a avut loc până în prezent. Deja la data de 18.01.2013, în cadrul AO „Libera Inițiativă" au început dificultățile financiare.

În contextul celor invocate supra, a concluzionat că, în conformitate cu prevederile art. 10 și art. 14 alin. (3) al Legii insolvabilității, termenul de 30 de zile urmează a fi calculat începând cu 18.01.2013.

Prin urmare, este evident că membrul organului de conducere al AO „Libera Inițiativă" era obligat să înainteze cererea introductivă nu mai târziu de 18.02.2013.

Pe lângă datoria în baza titlului executoriu, emis în baza hotărârii Judecătoriei Ciocana (mun. Chișinău) nr. 2e-772/12 din 18.10.2012, pe care o avea debitorul față de creditor, acesta, pe parcursul timpului a generat alte datorii, acumulând, inclusiv, dobânda de întârziere, fapt ce suplimentar demonstrează o gestionare defectuoasă a asociației, cauzând prejudiciu creditorului. Or, cadrul legal prevede expres termenul de 30 de zile pentru înaintarea cererii introductive în instanța de insolvabilitate.

Acțiunea culpabilă - nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14 rezultă din materialele cauzei. Or, incapacitatea de plată a survenit încă la 18.01.2013. Astfel în contextul prevederilor art.14 al Legii insolvabilității, cererea introductivă urma a fi înaintată nu mai târziu de 18.02.2013, fapt ce nu a avut loc.

În principal, obligația depunerii cererii introductive de intentare a procesului de insolvabilitate revine administratorului/conducătorului entității, acesta fiind responsabil în primul rând pentru nedepunerea cererii. Dar, în situația în care acesta ignoră obligația de depunere a cererii introductive, această obligație revine fondatorului ce dispun de dreptul de convocare a adunării generale. Acesta este obligat să solicite convocarea adunării generale pentru adoptarea deciziei de depunere a cererii introductive în instanța de insolvabilitate. În caz contrar, acesta ar urma să poarte răspundere subsidiară.

Ținând cont de faptul că, volumul răspunderii subsidiare pentru nedepunerea cererii introductive de către administrator, ar trebui să fie stabilit pornind de la totalitatea de obligații ale debitorului ce au apărut în perioada începând cu expirarea a 30 de zile de la apariția temeiului de depunere a cererii introductive și până la intentarea procesului de insolvabilitate, a prezentat calculul corespunzător, din care rezidă prejudiciul cauzat în rezultatul încălcării invocate.

La data de 18.02.2013 (dată la care urma a fi înaintată cererea introductivă) datoria debitorului față de creditorul „TERMOELECTRICA" SA constituia 52 216,74 lei, dintre care ulterior au fost validate 48 782,74 lei ca creanță chirografară de rangul V și 2 434 lei ca creanță chirografară de rangul VI.

Astfel, începând cu 18.02.2013 și până la intentarea procesului de insolvabilitate, debitorul a acumulat o datorie față de creditori în cuantum de 104 938,62 lei, dintre care

ulterior au fost validate: 48 045,20 lei – creanță chirografară de rangul V a „TERMOELECTRICA” SA (calcul: 96 827,94 - 48782,74 = 48045,20; unde: 96 827,94 – creanța chirografară totală de rangul V (datoria de bază totală față de „TERMOELECTRICA” SA), 48 782,74 – datoria de bază față de „TERMOELECTRICA” SA la data de 18.02.2013); 56 816,32 lei – creanță chirografară de rangul VI a „TERMOELECTRICA” SA (calcul: 59 250,32 - 2434 = 56 816,32; unde: 59250,32 – creanța chirografară de rangul VI a „TERMOELECTRICA” SA (dobânda de întârziere totală față de „TERMOELECTRICA” SA), 2 434 – dobânda de întârziere față de „TERMOELECTRICA” SA existentă la data de 18.02.2013); 77,10 lei – creanță chirografară de rangul VI a Serviciului Fiscal de Stat (Calcul: 48 045,20 + 56 816,32 + 77,10 = 104 938,62 lei).

Existența datoriei confirmată prin titluri executorii, validarea acesteia în tabelul de validare al creanțelor, demonstrează Legătura de cauzalitate dintre acțiunea culpabilă a membrilor organelor de conducere ale debitorului (nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14) și consecința acumulării/validării datoriei/creanței ulterioare în cuantum de 104 938,62 lei.

La caz, subliniază lichidatorul că, persoanele vizate nu au adus careva argumente plauzibile în vederea apărării sale în privința celor invocate. Astfel, acțiunile/inacțiunile membrilor organelor de conducere ale AO „Libera Inițiativă”, se încadrează în prevederile art. 248 alin.(1) lit. h) al Legii insolvabilității nr.149 din 29.06.2020 – nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14 al Legii insolvabilității nr.149 din 29.06.2012.

Asupra calculului remunerației lichidatorului debitorului și a cheltuielilor suportate pe parcursul perioadei provizorii și de lichidare a AO „Libera Inițiativă” a prezentat următorul calcul.

Calculul remunerației pentru perioada de lichidare 24.04.2018 - 14.01.2020, prin prisma art.70 alin .(3) al Legii insolvabilității – 730 201,30 lei:

Aprilie 2018 – 3 006,31 lei – 6×(2 380 : 19 × 4) = 3 006,31 (6 – coeficientul de multiplicare; 2 380 – cuantumul minim garantat din sectorul real din u.a.f.; 19 – zile lucrătoare în aprilie 2018; 4 – zile efectiv dedicate dosarului în cauză);

Mai 2018 – Aprilie 2019 – 187 920 lei – 12 × (2 610×6) = 187 920 (6 – coeficientul de multiplicare; 2 610 – cuantumul minim garantat din sectorul real din u.a.f.; 12 – luni efectiv dedicate dosarului în cauză);

Mai 2019 – Decembrie 2020 – 532 800 lei – 32 × (2 775 × 6)=532 800 (6 – coeficientul de multiplicare; 2 775 – cuantumul minim garantat din sectorul real din u.a.f.; 32 – luni efectiv dedicate dosarului în cauză);

Ianuarie 2021 – 6474,99 lei – 6 × (2 775 : 18 × 7) = 6 474,99 (6 – coeficientul de multiplicare; 2 775 – cuantumul minim garantat din sectorul real din u.a.f.; 18 – zile lucrătoare în ianuarie 2021; 7 – zile efectiv dedicate dosarului în cauză). Calcul: 3 006,31 + 187 920 + 532 800 + 6 474,99 = 730 201,30 lei.

A invocat de asemenea, cheltuieli de deplasare a administratorului autorizat cu autoturismul Nissan X-Trail, care se rezumă las cheltuieli de 22,46 lei pentru alimentarea cu combustibil a autoturismului lichidatorului pe parcursul perioadei de lichidare a

debitorului insolvabil.

Cheltuieli pentru corespondență/publicare: 08.04.2020 – 27,80 lei; 24.10.2019 – 7,15; 28.02.2020 – 14,30; 25.06.2020 – 7,15; 23.07.2020 – 8,15; 07.06.2019 – 500,00 – publicarea citării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 185-191 (7108-7114) din 07.06.2019;

Astfel, pentru corespondența expediată pe parcursul perioadei de lichidare a AO „Libera Inițiativă" s-au cheltuit 564,55 lei (calcul: 27,80+12,25+7,15+14,30+7,15+8,15+500=564,55).

Cheltuieli pentru locațiunea biroului lichidatorului constituie 6 152,98 lei;

- Din actul de verificare pentru anul 2019, plata medie lunară pentru locațiunea biroului constituie 6 456,03 lei; - Din actul de verificare pentru anul 2020, plata medie lunară pentru locațiunea biroului constituie 4 572,06 lei.

Astfel, plata medie lunară pentru locațiunea biroului, pentru perioada de lichidare a AO „Libera Inițiativă" constituie 5 727,02 lei/lună (calcul: (6 152,98 + 6 456,03 + 4 572,06) : 3 = 5 727,02).

Luând în considerație faptul că, administratorul autorizat mai are în gestiune și alte întreprinderi, acesta consideră echitabil și rațional a atribui la cheltuielile pentru AO „Libera Inițiativă" câte 100 lei/lună.

Astfel, cheltuielile pentru locațiunea biroului lichidatorului pe parcursul perioadei de lichidare a AO „Libera Inițiativă" (24.04.2018 - 14.01.2021) au constituit 3200 lei (calcul: 32×100 = 3 200).

În concluzie, onorariul calculat în baza prevederilor legale, pentru perioada de lichidare a AO „Libera Inițiativă" (24.04.2018 - 14.01.2021), constituie 730 201,30 lei.

La rândul său, ținând cont de faptul că lichidatorul mai are în gestiune și alți debitori insolvabili, acesta consideră de cuviință a solicita aprobarea și dispunerea încasării onorariului pentru perioada de lichidare a debitorului insolvabil în sumă de 100 000 lei.

Totodată, lichidatorul solicită recuperarea tuturor cheltuielilor efectiv suportate pe parcursul perioadei de lichidare a AO „Libera Inițiativă" în sumă totală de 3 787,01 lei (calcul: 22,46+564,55+3200=3787,01).

În final, s-a solicitat aprobarea remunerării lichidatorului debitorului AO „Libera Inițiativă" – Bulgaru Igor, pentru perioada de lichidare a AO „Libera Inițiativă", în sumă totală de 100 000 lei, a cheltuielilor aferente procesului de insolvabilitate, suportate pe parcursul perioadei de lichidare a debitorului insolvabil, în sumă totală de 3 787,01 lei, cu încasarea solidară a acestor sume din contul lui Rusu Mircea, Veverița Valentina, Caba Pavel și Beregoi Valeriu.

Soluția procesuală a instanței de fond ce constituie obiect al recursului.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 05 martie 2024, s-a admis parțial cererea administratorului autorizat Bulgaru Igor cu privire la stabilirea și încasarea remunerației pentru perioada de lichidare a debitorului AO „Libera Inițiativă", fiind stabilită remunerația lichidatorului Bulgaru Igor pentru perioada de lichidare a debitorului AO „Libera Inițiativă" în mărime de 60 000,00 lei și cheltuieli aferente în mărime de 564,00 lei, fiind respinsă cererea administratorului autorizat

Bulgaru Igor privind încasarea remunerației pentru perioada lichidare a debitorului AO „Libera Inițiativă” și a cheltuielilor aferente, din contul lui Mircea Rusu, Valentina Veveriță, Pavel Caba și Valeriu Beregoi.

<u>Argumentele recurenților vis-a-vis de pretinsele încălcări.</u>

Nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 05 martie 2024, la data de 10.03.2024 a depus recurs nemotivat *<u>avocatul Corneliu Vlad, în interesele recurentului Mircea Rusu</u>,* solicitând casarea încheierii instanței de fond în partea prin care s-a stabilit remunerația lichidatorului pentru perioada de lichidare în sumă de 60 000 lei, cu soluționarea prin decizie a problemei enunțate, prin respingerea cererii privind aprobarea remunerației și cheltuielilor aferente perioadei de lichidare.

Invocând dezacordul cu soluția primei instanțe, în partea ce ține de cuantumul remunerației stabilite, la data de 16.03.2024, a declarat recurs *<u>avocatul Savva Alexandru, în interesele recurenților Valeriu Beregoi și Valentina Veverița</u>*, solicitând casarea încheierii în partea respectivă, cu emiterea unei noi decizii de respingere a cererii lichidatorului cu privire la stabilirea și încasarea remunerației.

În susținerea acestei poziții, recurenții au indicat că, încheierea primei instanțe, în partea stabilirii remunerației, a fost emisă cu încălcarea normelor de drept material și procesual, iar instanța de fond nu a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru justa soluționare a cauzei, ne fiind aplicată legea care trebuia aplicată.

Prin cererea de recurs depusă, avocatul Savva Alexandru în interesele recurenților Valeriu Beregoi și Valentina Veverița ***a solicitat repunerea în termen a cererii de recurs, indicând că ”termenul de contestare a fost omis din motive întemeiate” – însă fără a invoca și detalia acele motive intemeiate.***

Totodată, în dezacord cu soluția instanței de insolvabilitate, la data de 20.03.2024 a depus recurs *<u>lichidatorul AO ”Libera Inițiativă”, Igor Bulgaru</u>*, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii, prin care să fie dispusă achitarea remunerației pentru perioada de lichidare și a cheltuielilor aferente, în mod solidar, din contul lui Mircea Rusu, Valentina Veverița, Pavel Caba și Valeriu Beregoi.

În susținerea recursului, recurentul a reiterat argumentele invocate în cererea de stabilire și achitare a remunerației pretinse pentru perioada de lichidare a debitorului AO ”Libera Inițiativă” și a cheltuielilor aferente, indicând că, în acest sens că, potrivit prevederilor art.90 lit. c), d), h), j) CPC, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: cheltuielile de înștiințare și chemare a părților în judecată; cheltuielile de transport și de cazare suportate de părți și de alți participant la proces în legătură cu prezentarea lor în instanță; cheltuielile de executare a actelor judiciare; cheltuielile de declarare a insolvabilității.

Reliefează că, potrivit prevederilor art.52 alin.(1) al Legii insolvabilității, cheltuielile procesului de insolvabilitate includ: a) cheltuielile procesului de judecată; b) remunerația și cheltuielile administratorului provizoriu, ale administratorului insolvabilității/lichidatorului, dacă au fost prevăzute.

De asemenea, recurentul a făcut referire și la prevederile art. 5 alin.(5) lit. c) al

Legii insolvabilității, conform căruia, principalele competențe ale instanței de insolvabilitate în cadrul prezentei legi sunt: desemnarea administratorului provizoriu și fixarea remunerației lui, desemnarea administratorului insolvabilității sau, după caz, a lichidatorului care va administra procedura până la confirmarea ori, după caz, până la înlocuirea sa de către adunarea creditorilor, precum și stabilirea atribuțiilor lui pentru această perioadă.

Potrivit art.66 alin.(1) lit. e) al Legii insolvabilității, printre principalele atribuții ale administratorului insolvabilității/lichidatorului se enumeră primirea remunerației în modul stabilit de lege, iar potrivit prevederilor art.70 alin.(1)-(4), (12), (13) al Legii insolvabilității, pentru îndeplinirea funcțiilor, administratorul/lichidatorul are dreptul la remunerație și la compensarea cheltuielilor aferente. Remunerația administratorului/ lichidatorului se constituie din onorarii fixe și onorarii de succes sub formă procentuală și se achită în monedă națională, inclusiv în cazul în care remunerația se determină în funcție de creanțe/sume în valută străină. Cuantumul onorariului fix al administratorului/ lichidatorului se stabilește de către comitetul creditorilor ori, în cazul în care acesta nu este constituit, de către adunarea creditorilor prin negocieri. Acest cuantum nu poate fi mai mic de coeficientul mediu de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariului de funcție al conducătorilor încadrați în unități care nu aplică sistemul de salarizare bazat pe rețeaua tarifară unică de salarizare înmulțit la cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real din unitățile cu autonomie financiară. Onorariul fix stabilit pentru administrator/lichidator se plătește lunar din patrimoniul debitorului.

Relevă că, potrivit legislației pertinente, cheltuielile aferente procedurii instituite prin prezenta lege, inclusiv cheltuielile de publicare, notificare, convocare și comunicare a actelor de procedură efectuate de către administrator/lichidator vor fi suportate din patrimoniul debitorului. În cazul în care se constată că debitorul nu dispune de bunuri sau că bunurile lui nu pot acoperi cheltuielile procedurii de insolvabilitate sau ale procedurii falimentului, achitarea onorariului fix administratorului/lichidatorului, precum și compensarea cheltuielilor aferente se trec în mod solidar, prin încheiere judecătorească, în obligația organelor de conducere ale debitorului consemnate la art.247.

Ținând cont de faptul că, art.70 alin.(3) al Legii insolvabilității face trimitere la „coeficientul mediu de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariului de funcție al conducătorilor încadrați în unități care nu aplică sistemul de salarizare bazat pe rețeaua tarifară unică de salarizare”, menționează că, potrivit prevederilor Anexei nr. 4 la HG RM cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară nr.743 din 11.06.2002, coeficientul de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariului de funcție al personalului încadrat în unități ce nu aplică sistemul de salarizare bazat pe Rețeaua tarifară unică de salarizare (RTUS), categorii de angajați: conducător de unitate, constituie de la 4,00 - la 8,00.

Totodată, deoarece art.70 alin.(3) al Legii insolvabilității face trimitere la „cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real din unitățile cu autonomie financiară”, precizează recurentul că, potrivit prevederilor pct.1 al HG RM cu privire la cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real nr. 165 din 09.03.2010, cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real (la întreprinderi, organizații, instituții cu

autonomie financiară, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, în continuare - unități) se stabilește, pentru un program complet de lucru în medie de 169 de ore pe lună: - începând cu 1 mai 2017, în mărime de 14,09 lei pe oră sau 2 380 lei pe lună; începând cu 1 mai 2018, în mărime de 15,44 lei pe oră sau 2610 lei pe lună; începând cu 1 mai 2019, în mărime de 16,42 lei pe oră sau 2775 lei pe lună; începând cu 1 ianuarie 2021, în mărime de 17,37 lei pe oră sau 2935 lei pe lună.

Totodată, ținând cont de faptul că art.70 alin.(13) al Legii insolvabilității face trimitere la membrii organelor de conducere ale debitorului „consemnate la art.247", invocă că, potrivit prevederilor art.247 al Legii insolvabilității, (1) în sensul prezentei legi, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfășoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei țărănești (de fermier), administratorii societăților comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii și membrii comisiilor de lichidare, contabilii. (2) Prevederile alin. (1) se aplică persoanelor care dețineau funcțiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum și celor care au deținut aceste funcții pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Astfel, este indubitabil faptul că, în cazul în care debitorul nu dispune de bunuri sau că bunurile lui nu pot acoperi cheltuielile procedurii de insolvabilitate sau ale procedurii falimentului, achitarea onorariului fix administratorului/lichidatorului, precum și compensarea cheltuielilor aferente se trec în mod solidar pe seama membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil.

Referitor la determinarea cercului persoanelor responsabile în vederea suportării cheltuielilor aferente procesului de insolvabilitate a AO „Libera Inițiativă", notează recurentul că, potrivit pct.6.5 al Statutului AO „Libera Inițiativă", Organul executiv al Asociației este Consiliul director, care numără 4 persoane din rândul membrilor Asociației și sunt aleși de către Adunarea generală pe o perioadă de 4 ani. Potrivit pct.6.6 din Statut, Consiliul este compus din președinte și 2 vicepreședinți cu drepturi egale și un secretar responsabil și se convoacă, cel puțin o dată în trimestru sau ori de câte ori este nevoie la cererea unuia dintre membri. Potrivit pct.6.2 al Statutului enunțat, alegerea sau revocarea membrilor Consiliului director ține de competența exclusivă a Adunării generale a Asociației. Potrivit pct.6.3 din al Statutul pre-citat, Adunarea generală se întrunește nu mai rar decât o dată în doi ani. Adunările extraordinare se convoacă la decizia Consiliului director sau la cererea a cel puțin 1/3 din numărul membrilor lui.

Comunică că, pentru a avea informația actualizată privind membrii organelor de conducere a entității, la data de 11.09.2019 lichidatorul AO „Libera Inițiativă", a înaintat o interpelare către Departamentul înregistrare și licențiere a unităților de drept al ASP, cu solicitarea eliberării istoricului AO „Libera Inițiativă", privind orice modificare efectuată, cu anexarea în copii a actelor ce le confirmă, inclusiv a informației ce ține de Consiliul director. La rândul său, Departamentul înregistrare și licențiere a unităților de drept al ASP, prin scrisoarea de însoțire nr.05/01-B 1548 din 30.09.2019, a expediat copia procesului-verbal al adunării de constituire a Asociației, lista fondatorilor și statutul.

Învederează că, potrivit pct.4 al Procesului-verbal al adunării de constituire a

Asociației din 01.08.1999, a fost ales Consiliul director al Asociației din 4 persoane: Mircea Rusu, Pavel Caba, Valeriu Beregoi și Valentina Veverița. Potrivit pct.5 al aceluiași act, în calitate de Președinte al Consiliului director a fost ales Mircea Rusu.

Ținând cont de faptul că, la expirarea termenului de 4 ani (termen pentru care au fost aleși membrii Consiliului director), careva modificări în componența Consiliului director nu au fost înregistrate, consideră că, calitatea de membri ai Consiliului director al AO „Libera Inițiativă" până în prezent, o dețin: Mircea Rusu, Pavel Caba, Valeriu Beregoi și Valentina Veverița.

Atrage atenția asupra faptului că, termenul mandatului Președintelui Consiliului director - Mircea Rusu, nu a fost determinat în actele de constituire. Astfel, ținând cont de faptul că, careva modificări în privința Președintelui Consiliului director nu au fost înregistrate, calitatea de Președinte al Consiliului director al AO „Libera Inițiativă", până în prezent, o deține Mircea Rusu.

Mai mult ca atât, Raportul financiar pentru anii 2011 - 2014, și 2017, conțin inscripția „Conducător M. Rusu", semnătura olografă și ștampila entității.

De asemenea, subliniază că, potrivit Informației eliberate de Departamentul înregistrare și licențiere a unităților de drept al ASP nr.05/01- B1548 din 30.09.2019, Statutului entității, Informației eliberate de Departamentul înregistrare și evidență a populației al ASP nr***** din 12.12.2019), confirmă înregistrarea în cadrul AO „Libera Inițiativă" a Președintelui Consiliului director/Membru al Consiliului director: Mircea Rusu și a membrilor Pavel Caba, Valeriu Beregoi și Valentina Veverița.

Totodată, remarcă că, după AO „Libera Inițiativă" nu sunt înregistrate cu drept de proprietate mijloace de transport și bunuri imobile, debitorul nu a predat careva patrimoniu, administratorul provizoriu/lichidatorul debitorului insolvabil a constatat nedispunerea de către debitor a lichidităților sau altor fonduri care ar acoperi creanțele creditorilor, s-a constatat imposibilitatea onorării obligațiilor pecuniare ajunse la scadență față de creditori. Corespunzător, devin aplicabile prevederile art.70 alin.(13) din Legea insolvabilității, din care rezultă că în acest caz, achitarea onorariului fix al administratorului/lichidatorului, precum și compensarea cheltuielilor aferente se trec în mod solidar, prin încheiere judecătorească, în obligația organelor de conducere ale debitorului consemnate la art.247, adică, la caz, din contul membrilor organului executiv.

Reiterează că, lichidatorul a făcut calculul în vederea încasării onorariului și cheltuielilor aferente suportate în cadrul perioadei de lichidare a debitorului, limitându-se la perioada 24 aprilie 2018 - 14 ianuarie 2020, calculul total al remunerației, prin prisma art.70 alin.(3) al Legii insolvabilității, constituind 730 201,30 lei.

Luând în considerație toate circumstanțele, inclusiv timpul efectiv consumat în vederea onorării obligațiilor de lichidator al debitorului insolvabil în cadrul acestei entități, administratorul autorizat a considerat de cuviință a solicita încasarea sumei de 100 000,00 lei, instanța de insolvabilitate însă stabilind remunerația lichidatorului Bulgaru Igor în sumă de 60 000,00 lei, apreciind acest cuantum ca unul real, rezonabil și necesar.

Administratorul autorizat Bulgaru Igor nu contestă în această parte încheierea instanței de insolvabilitate. Totodată, în instanța de fond lichidatorul a solicitat

compensarea cheltuielilor suportate în perioada de lichidare a entității enunțate, în cuantum de 3 787,01 lei (combustibil, corespondență/publicare, locațiune), instanța de insolvabilitate stabilind cheltuielile aferente procedurii în sumă de 564 lei (corespondență/publicare). Administratorul autorizat Bulgaru Igor nu contestă în această parte încheierea instanței de insolvabilitate.

Recurentul notează că, își exprimă dezacordul cu încheierea primei instanțe doar în partea prin care s-a respins cererea administratorului autorizat Bulgaru Igor privind încasarea remunerației pentru perioada de lichidare a debitorului AO „Libera Inițiativă" și a cheltuielilor aferente, din contul lui Mircea Rusu, Valentina Veverița, Pavel Caba și Valeriu Beregoi.

Apreciază critic concluzia instanței de fond precum că, la materialele cauzei lipsesc probele care confirmă culpa lui Mircea Rusu, Valentina Veverița, Pavel Caba și Valeriu Beregoi în cauzarea stării de insolvabilitate a AO „Libera Inițiativă", invocând pct. 79 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 16 din 09 iunie 2020 privind excepția de neconstituționalitate a art. 70 alin. (3) și (13) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012.

Învederează că, dreptul de a fi remunerat pentru activitatea realizată în cadrul procesului de insolvabilitate, este conferit de legiuitor, și astfel, s-a creat o "așteptare legitimă" a administratorului/lichidatorului de a fi răsplătit pentru munca efectiv realizată în cadrul procesului de insolvabilitate, constituind un drept patrimonial al ultimului.

Prin urmare, așteptarea legitimă de a obține o remunerație pentru munca sa, beneficiază de protecția oferită de art. 1 din Protocolul nr. 1 al CEDO, or, remunerația administratorului autorizat reprezintă un „bun", iar interesul administratorului autorizat care participă în cadrul unui proces de insolvabilitate, este obținerea în proprietatea sa a acestui bun.

La caz, exercitând atribuțiile de lichidator, administratorul autorizat, în temeiul dreptului reglementat expres de legiuitor, este interesat și este justificat să-și revendice acest drept în cadrul procesului de insolvabilitate. La soluționarea chestiunii de încasare a remunerației administratorului autorizat pentru munca depusă în cadrul procesului de insolvabilitate, din perspectiva art. 54 din Constituția R. Moldova, apare un conflict de drepturi. Unul este dreptul de proprietate al persoanelor fizice indicate în art. 32 alin. (2) și art. 70 alin. (13) din Legea insolvabilității, iar alt drept este dreptul de proprietate al administratorului autorizat care participă în cadrul procesului de insolvabilitate. În cazul admiterii cererii de încasare a remunerației, va exista problema unei ingerințe în dreptul de proprietate al persoanelor fizice indicate în art. 32 alin. (2) și art. 70 alin. (13) din Legea insolvabilității, iar în cazul respingerii cererii de încasare a remunerației va exista problema lezării dreptului de proprietate al administratorului autorizat.

Analizând echilibrul dintre aceste două drepturi concurente, în speță prevalează dreptul de proprietate al administratorului autorizat, or, potrivit art. 1 alin. (1) din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, antreprenoriatul este activitatea de fabricare a producției, executare a lucrărilor și prestare a serviciilor, desfășurată de cetățeni și de asociațiile acestora în mod independent, din proprie inițiativă, în numele lor, pe riscul propriu și sub răspunderea lor patrimonială cu scopul de a-și asigura o sursă permanentă

de venituri.

Deci, persoana care a hotărât să practice antreprenoriatul, este conștientă că poate surveni și starea de insolvabilitate din motive care nu depind de ea personal, dar totuși își asumă acest risc. Termenul „pe riscul propriu” include și riscul de a suporta cheltuielile legate de procesul de insolvabilitate, în cazul survenirii acesteia, după cum o face în situația când societatea este lichidată, conform normelor prevăzute de Codul Civil, dar nu potrivit Legii insolvabilității.

O situație opusă se identifică în cazul încasării remunerației administratorului autorizat pentru munca efectuată în cadrul cauzei de insolvabilitate. Obligativitatea participării administratorului autorizat în cadrul unui proces de insolvabilitate, este prevăzută de Legea insolvabilității.

Pentru exercitarea atribuțiilor în cadrul procesului de insolvabilitate nu se solicită consimțământul administratorului autorizat, acesta fiind obligat de a exercita diferite funcții în cadrul unui proces de insolvabilitate, în baza actelor de dispoziție (încheierii de admitere spre examinare a cererii introductive sau a hotărârii de admitere a cererii introductive).

Astfel, chiar și în cazul în care nu vor fi identificate persoane culpabile în survenirea insolvabilității, neachitarea remunerației administratorului autorizat va reprezenta încălcarea dreptului de proprietate a acestuia.

Din considerente expuse supra, opinează că, încasarea remunerației administratorului autorizat, doar în cazul stabilirii culpei în apariția stării de insolvabilitate a persoanei de la care se solicită încasarea, prejudiciază dreptul de proprietate al administratorului autorizat.

În circumstanțele enunțate, a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea încheierii primei instanțe și emiterea unei noi decizii, prin care să fie dispusă încasarea remunerației și a cheltuielilor aferente, în mod solidar, din contul lui Mircea Rusu, Valentina Veverița, Pavel Caba și Valeriu Beregoi.

Prin încheierea Curții de Apel Centru din 12 februarie 2025, nu s-a dat curs cererilor de recurs înaintate de Mircea Rusu, Valeriu Beregoi și Valentina Veverița și de către administratorul/lichidatorul AO ”Libera Inițiativă”, acordând recurenților un termen de 10 zile din data recepționării încheierii în cauză, pentru lichidarea neajunsurilor.

La 04.03.2025, *avocatul Corneliu Vlad, în interesele recurentului Mircea Rusu*, a depus recurs motivat, anexând la aceasta și dovada plății taxei de timbru în sumă de 200 lei.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că, încheierea primei instanțe este neîntemeiată, or, la actele cauzei se atestă lipsa unui Raport real privind activitățile desfășurate de către Lichidator, care avea obligația legală de a justifica în detaliu activitățile efectuate în cadrul procedurii de insolvabilitate, inclusiv printr-un raport al măsurilor întreprinse și impactul real acestora asupra masei credale.

Remarcă că, în speță, activitatea lichidatorului nu a fost supusă unei verificări critice din partea instanței. Absența unui raport real generează dublă incertitudine: a. Nu se poate verifica dacă activitățile au fost efectuate efectiv. b. Nu se poate determina dacă acțiunile întreprinse au avut un impact pozitiv asupra masei debitoare.

Consideră că, a fost creat artificial un efort substanțial pentru a justifica o remunerație exagerată. Susține că, acest lucru reprezintă o practică frecventă în astfel de cazuri, fiind supradimensionate activitățile raportate, pentru a crea iluzia unei munci complexe. În realitate, procedura de faliment este o procedură simplificată, iar activitatea lichidatorului s-a limitat la formalități administrative, fără a fi nevoie de un efort juridic sau managerial deosebit. Fără rezultate palpabile, orice remunerație ridicată este nejustificată și poate reprezenta o sarcină nejustă pentru părțile implicate.

Atestă că, la caz, a avut loc umflarea artificială a volumului de muncă executat de către Lichidator, or, ultimul a desfășurat mai multe acțiuni care nu au avut niciun impact concret asupra masei debitoare, dar care au fost invocate pentru a crea impresia unui efort sporit.

Printre aceste acțiuni se numără: a. Cerere de atragere la răspundere subsidiară - care au fost respinse. b. Cerere privind aplicarea de sancțiuni, care de asemenea au fost respinse. c. Sesizări care nu au contribuit în niciun fel la maximizarea masei credale. d. Cerere privind interzicerea părăsirii țării față de Rusu Mircea, care tot a fost respinsă. Dacă lichidatorul depune numeroase cereri și inițiază proceduri doar pentru a justifica volumul muncii, fără a aduce beneficii creditorilor, aceasta reprezintă o practică abuzivă și contrară principiilor unui proces echitabil. Un volum mare de documente și cereri nu echivalează cu o activitate utilă dacă acestea nu conduc la efecte concrete pentru procedură.

De asemenea, recurentul a invocat lipsa rezultatelor concrete ale activității lichidatorului, care reprezintă un criteriu esențial pentru stabilirea remunerației unui lichidator reieșind din impactul efectiv al acțiunilor sale. La caz, relevă că, nu există niciun rezultat economic real al activității lichidatorului: a. Nu s-au identificat bunuri care să fie valorificate. Acesta s-a limitat doar la întocmirea de scrisori. b. Nu s-au obținut sume semnificative pentru creditori. c. Nu s-a demonstrat că acțiunile lichidatorului au condus la finalizarea mai rapidă sau mai eficientă a procedurii.

Prin urmare, consideră neîntemeiată încasarea remunerației, în situația în care activitatea lichidatorului nu produce efecte economice reale.

Nu în ultimul rând, consideră că, instanța nu a analizat raportul activităților eficiente efectuate și nici nu a analizat prin prisma unei justificări reale a timpului alocat de lichidator în gestionarea procedurii. Instanța a stabilit o remunerație de 60 000 lei pentru lichidator, fără a justifica concret modul de calcul și volumul muncii efectiv prestate.

Subliniază recurentul că, nici instanța și nici lichidatorul, nu au prezentat o defalcare clară a muncii prestate, a perioadei efective de activitate și a rezultatului obținut în beneficiul procedurii. În lipsa unor criterii clare, instanța a stabilit un cuantum arbitrar, ceea ce contravine principiului transparenței și proporționalității consacrat de legislația în vigoare.

Notează că, instanțele trebuie să motiveze orice sumă stabilită, iar lipsa unei explicații clare, generează incertitudine juridică și afectează drepturile părților implicate. Legea insolvabilității prevede că, remunerația lichidatorului trebuie să fie corelată cu complexitatea procedurii, pe când în speță, nu există o complexitate reală a procesului,

întrucât: a. Nu au fost identificate bunuri ale debitorului care să necesite administrare complexă. b. Nu s-a realizat o distribuire a activelor. c. Procedura nu a avut dificultăți majore care să justifice o muncă atât de intensivă.

Nu în ultimul rând, opinează că, remunerația stabilită, raportată la masa debitoare și complexitatea procedurii este una disproporțională, suma de 60 000 lei reprezentând aproximativ 40% din masa credală, ceea ce este extrem de excesiv în raport cu practica judiciară.

Astfel, având în vedere art. 72 alin.(1) din Legea insolvabilității, remunerația trebuie să fie proporțională cu complexitatea procedurii. Într-o cauză unde nu există bunuri de valorificat, remunerarea excesivă este nejustificată. În absența unei mase credale semnificative și a unui aport real al lichidatorului la recuperarea creanțelor, suma stabilită este nefondată și disproporționată.

În concluzie, a reiterat recurentul că, Lichidatorul a creat doar o aparență de volum mare de muncă, fără a avea un impact real asupra procedurii, iar instanța nu a analizat în detaliu raportul său de activitate sub aspect de eficacitate, stabilind o remunerație disproporționată, fără o justificare clară. Astfel, fără o corelare clară între muncă și rezultate, orice remunerație ridicată este arbitrară și trebuie ajustată sau eliminată.

Cu referire la inexistența culpei recurentului, precizează că, prin hotărârea instanței de fond din 02.11.2021, cererea lichidatorului privind atragerea la răspundere subsidiară a fost respinsă, întrucât nu a fost demonstrată culpa foștilor administratori. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26.07.2022, recursul lichidatorului a fost respins, iar hotărârea instanței de fond a devenit irevocabilă. Aceste hotărâri judecătorești au stabilit definitiv că, Rusu Mircea nu poate fi considerat vinovat de apariția insolvabilității, ceea ce înseamnă că orice încercare de a-l obliga la plată în această etapă este lipsită de temei legal.

Astfel, dacă nu există culpă dovedită a fostului administrator, atunci nu poate exista o obligație legală de plată a remunerației lichidatorului, or, art. 70 alin. (13) din Legea insolvabilității, în lumina hotărârii Curții Constitionale nr.16/2020, prevede că remunerația lichidatorului poate fi pusă în sarcina organelor de conducere ale debitorului numai dacă li se demonstrează culpa la apariția stării de insolvabilitate, iar obligarea unei persoane la plata unor sume, în lipsa unei baze legale și a unei culpe dovedite, constituie un abuz de drept și încalcă principiile fundamentale ale dreptului civil.

Consecvent, atrage atenția asupra faptului că, în Republica Moldova, nu există un mecanism care să garanteze remunerarea lichidatorului atunci când culpa organelor de conducere ale debitorului nu este demonstrate, această omisiune legislativă ne putând fi imputată persoanelor exonerate de răspundere, precum Rusu Mircea.

Prin urmare, constată necesitatea admiterii cererii de recurs, casării încheierii primei instanțe și emiterii unei noi decizii de respingere a cererii cu privire la calcularea și încasarea remunerației și a cheltuielilor aferente perioadei de lichidare a debitorului AO ”Libera Inițiativă”.

<u>Verificarea întrunirii condițiilor de punere pe rol și examinare a recursului.</u>

Colegiul notează că, în acord cu art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilității, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură

civilă și cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Totodată, art. 8 alin. (2) din Legea insolvabilității, prevede că, încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile de la data comunicării și numai în cazurile expres prevăzute de prezenta lege. Termenul de recurs, precum și recursul declarat nu suspendă executarea încheierilor instanței de insolvabilitate.

La caz, se reține că, încheierea contestată a fost emisă la data de 05 martie 2024, recursul în numele recurentului Mircea Rusu a fost depus la 10.03.2024, de către avocatul Savva Alexandru, în interesele recurenților Valeriu Beregoi și Valentina Veverița – la data de 16.03.2024 și de către Lichidatorul AO ”Libera Inițiativă” – la data de 20.03.2024.

Astfel, Colegiul constată că, cererile de recurs enunțate, au fost depuse cu respectarea termenului legal prevăzut în acest sens de legislator.

Consecvent, reieșind din faptul că, recurenții au depus cererile de recurs cu respectarea termenului prevăzut expres de către legislator, Completul judiciar atestă lipsa condițiilor de soluționare a chestiunii repunerii în termen a cererii de recurs înaintate de avocatul Savva Alexandru, în interesele recurenților Valeriu Beregoi și Valentina Veverița.

De asemenea, se constată că, recursurile depuse, conțin motivarea temeiurilor de fapt și de drept pe care recurenții își întemeiază pretențiile.

Completul judiciar notează că, prin încheierea Curții de Apel Centru din 12 februarie 2025, nu s-a dat curs cererilor de recurs înaintate de Mircea Rusu, Valeriu Beregoi și Valentina Veverița și de către administratorul/lichidatorul AO ”Libera Inițiativă”, Igor Bulgaru, acordând recurenților un termen de 10 zile din data recepționării acesteia, pentru lichidarea neajunsurilor, și anume pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de timbru în sumă de 200 lei.

Corespunzător, se reține că, în termenul acordat de instanță, recurenții au înlăturat neajunsurile sesizate în încheierea menționată supra și au prezentat dovada achitării taxei de timbru în sumă de 200 lei, în conformitate cu prevederile art. 2 al Legea taxei de stat nr. 213 din 31.07.2023.

În condițiile descrise mai sus, Completul de judecată concluzionează despre întrunirea condițiilor de punere pe rol a recursurilor în cauză, motiv din care acestea urmează a fi judecate în fond.

Aprecierea instanței de recurs a argumentelor părților și cadrului legal aplicabil situației litigioase:

Verificând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră că, cererile de recurs sânt neîntemeiate și pasibile respingerii, cu menținerea încheierii instanței de fond, din următoarele motive.

Potrivit art.426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea

admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

Norma juridică prevăzută la art.427 lit. a) Cod de procedură civilă stabilește că, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.

În conformitate cu dispozițiile art.428 Cod de procedură civilă, decizia instanţei de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii.

Copletul judiciar ține să menționeze că, în virtutea art. 5 alin. (5) lit. c) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012, una din competenţele principale ale instanţei de insolvabilitate, este desemnarea administratorului provizoriu şi fixarea remuneraţiei lui, desemnarea administratorului insolvabilităţii sau, după caz, a lichidatorului care va administra procedura până la confirmarea ori, după caz, până la înlocuirea sa de către adunarea creditorilor, precum şi stabilirea atribuţiilor lui pentru această perioadă. [....] o) în competența instanței de insolvabilitate sunt atribuite și alte competențe stabilite de prezenta lege și de Codul de procedură civilă.

Totodată, urmează a se specifica că, potrivit reglementărilor înserate la art. 3 alin. (1) - (2) din Legea cu privire la administratorii autorizați, administratorul desfășoară o activitate de liber profesionist de interes public, care nu este activitate de întreprinzător. Profesia de administrator poate fi exercitată doar de persoanele autorizate în condițiile prezentei legi și incluse în Registrul administratorilor autorizați.

Instanța de recurs notează că, în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (6) din Legea insolvabilităţii, în competența instanței de insolvabilitate ține și controlul judecătoresc asupra activității administratorului insolvabilității și lichidatorului.

În accepțiunea art. 25 alin. (5) lit. i) din Legea pre-citată, unul dintre drepturile administratorului provizoriu, administratorului insolvabilității sau a lichidatorului ține de primirea remuneraţiei şi recuperarea cheltuielilor, confirmate de instanţa de insolvabilitate, suportate de administratorul provizoriu în activitatea sa. (6) Cuantumul de remunerare a administratorului provizoriu îl stabileşte instanţa de insolvabilitate în mărime fixă, pentru fiecare lună de activitate efectiv lucrată şi confirmată documentar, care nu poate fi mai mică de coeficientul minim de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariilor de funcţie ale conducătorilor încadraţi în unităţile ce nu aplică sistemul de salarizare bazat pe reţeaua tarifară unică de salarizare, înmulţit la cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real la unităţile cu autonomie financiară.

Art. 52 alin. (1) lit. b) din Legea insolvabilităţii, statuează expres că, cheltuielile procesului de insolvabilitate, includ remuneraţia şi cheltuielile administratorului provizoriu, ale administratorului insolvabilităţii/lichidatorului, dacă au fost prevăzute.

În același context, Completul judiciar reține prevederile art. 66 alin. (1) lit. e) din aceeași lege, care stipulează expres că, administratorul şi lichidatorul au următoarele atribuţii principale: primirea remuneraţiei în modul stabilit de lege.

Potrivit dispoziției art. 70 din Legea insolvabilității, (1) Pentru îndeplinirea funcţiilor, administratorul/lichidatorul are dreptul la remuneraţie şi la compensarea cheltuielilor aferente. (2) Remuneraţia administratorului/lichidatorului se constituie din onorarii fixe şi onorarii de succes sub formă procentuală şi se achită în monedă naţională,

inclusiv în cazul în care remuneraţia se determină în funcţie de creanţe/sume în valută străină. (3) Cuantumul onorariul fix al administratorului/ lichidatorului se stabileşte de către comitetul creditorilor ori, în cazul în care acesta nu este constituit, de către adunarea creditorilor prin negocieri. Acest cuantum nu poate fi mai mic de coeficientul mediu de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariului de funcţie al conducătorilor încadraţi în unităţi care nu aplică sistemul de salarizare bazat pe reţeaua tarifară unică de salarizare, înmulţit la cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real la unităţile cu autonomie financiară. (4) Onorariul fix stabilit pentru administrator/lichidator se plăteşte lunar din patrimoniul debitorului. (5) Comitetul creditorilor sau, după caz, adunarea creditorilor, după primul an de la emiterea hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate, poate decide reducerea cuantumului onorariului fix al administratorului/ lichidatorului, dar nu mai jos decât coeficientul minim de multiplicare, recomandat pentru stabilirea salariului de funcţie al conducătorilor încadraţi în unităţi care nu aplică sistemul de salarizare bazat pe reţeaua tarifară unică de salarizare, înmulţit cu cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real la unităţile cu autonomie financiară.

În consonanță cu prevederile art. 70 alin. (13) din Legea insolvabilităţii, în cazul în care se constată că debitorul nu dispune de bunuri sau că bunurile lui nu pot acoperi cheltuielile procedurii de insolvabilitate sau ale procedurii falimentului, achitarea onorariului fix administratorului/ lichidatorului, precum şi compensarea cheltuielilor aferente se trec în mod solidar, prin încheiere judecătorească, în obligaţia organelor de conducere ale debitorului consemnate la art. 247. Încheierea judecătorească se emite cu citarea administratorului/lichidatorului, a membrilor organelor de conducere ale debitorului în a cărui obligaţie se cere trecerea acoperirii cheltuielilor masei debitoare, a preşedintelui comitetului creditorilor. Încheierea poate fi atacată cu recurs de persoanele vizate în ea. Neprezentarea părţilor citate legal nu împiedică examinarea cauzei.

În acord cu art. 247 alin. (1) din Legea enunțată, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfășoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei țărănești (de fermier), administratorii societăților comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii şi membrii comisiilor de lichidare, contabilii.

Nu în ultimul rând, Completul judiciar va reține la caz și prevederile Hotărârii Guvernului R. Moldova nr. 165 din 09.03.2010, modificată prin HG RM din 29.04.2015, potrivit căreia, cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real (la întreprinderi, organizații, instituţii cu autonomie financiară, indiferent de tipul de proprietate şi forma de organizare juridică), începând cu 01.05.2018 se stabileşte în mărime de 15,44 lei pe oră, sau 2 610 lei pe lună, calculat pentru un program de lucru în medie de 169 de ore pe lună; începând cu 01.05.2019 se stabileşte în mărime de 16,42 lei pe oră, sau 2 775 lei pe lună, calculat pentru un program de lucru în medie de 169 de ore pe lună; începând cu 01.01.2021 se stabileşte în mărime de 17,37 lei pe oră, sau 2 935 lei pe lună, calculat pentru un program de lucru în medie de 169 de ore pe lună.

Potrivit Anexei nr. 4 la Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 743 din 11.06.2002 cu privire la salarizarea angajaţilor din unităţile cu autonomie financiară, Hotărârii

Guvernului nr. 152 din 19.02.2004 cu privire la salariul tarifar pentru categoria I de calificare a angajaților din unitățile cu autonomie financiară, Legea salarizării nr. 847 din 14.02.2002, anexa I, salariul conducătorului unei unități economice pe perioada administrării (1 lună) constituie coeficientul 4-8 înmulțit cu o unitate convenţională de multiplicare a salariului tarifar pentru I categorie.

Cu referire la cazul dedus judecării, se atestă cu certitudine că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 aprilie 2018, s-a admis cererea introductivă depusă de „TERMOELECTRICA" SA cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de AO „Libera Inițiativă", cu desemnarea în calitate de lichidator – a administratorului autorizat, Bulgaru Igor, deținătorul autorizației nr. 39 din 14.01.2015, eliberată de Ministerul Justiției.

Prin cererea depusă la data de 20.01.2021, lichidatorul debitorului AO „Libera Inițiativă" – Bulgaru Igor a solicitat încasarea onorariului administratorului autorizat, pentru perioada 24.04.2018 - 14.01.2020, în mărime de 100 000 lei, din contul membrilor organului de conducere al AO „Libera Inițiativă" (Rusu Mircea, Veverița Valentina, Caba Pavel și Beregoi Valeriu), invocând în acest sens că, calculul remunerației constituie 730 201,30 lei, iar ținând cont de faptul că, lichidatorul mai are în gestiune și alți debitori insolvabili, a considerat de cuviință a solicita aprobarea și dispunerea încasării onorariului pentru perioada de lichidare a debitorului insolvabil, în sumă de 100 000 lei.

Totodată, lichidatorul debitorului AO "Libera Inițiativă", a invocat suportarea unor cheltuieli aferente procesului de insolvabilitate, în sumă totală de 3787,01 lei, formate din: volumul combustibilului consumat – 22,46 lei; cheltuieli pentru corespondență/publicare – 564,55 lei; cheltuieli pentru locațiunea biroului lichidatorului – 3200 lei.

Instanța de recurs atestă că, lichidatorul debitorului a solicitat încasarea remunerației și a cheltuielilor aferente procesului de insolvabilitate din contul membrilor organului de conducere al AO „Libera Inițiativă" (Rusu Mircea, Veverița Valentina, Caba Pavel și Beregoi Valeriu), reieșind din faptul că, Asociația Obștească „Libera Inițiativă" nu dispune de masă debitoare care ar acoperi creanţele validate ale creditorului în cadrul procesului de insolvabilitate, inclusiv şi cheltuielile procesului.

Raportând prevederile legale la circumstanțele de fapt descrise supra, Completul judiciar apreciază ca fiind indubitabil dreptul lichidatorului debitorului de a pretinde încasarea pentru perioada de lichidare a debitorului insolvabil - 24.04.2018 - 14.01.2020, a onorariului administratorului autorizat.

Cât privește suma de 100 000 lei, pretinsă în acest sens de lichidator, Completul de judecată va reitera opinia primei instanțe, care just a concluzionat că, cuantumul remunerației solicitat este unul exagerat, or, pe toată perioada de derulare a procedurii de faliment simplificat, nu au fost prestate servicii doar pentru acest debitor, lichidatorul având în gestiune mai multe întreprinderi insolvabile, iar această perioadă de timp, nu a fost destinată doar pentru activități efectuate în cadrul procedurii de insolvență intentate în privința debitorului AO "Libera Inițiativă", iar o remunerație prea mare, este nejustificată.

De asemenea, urmează a se ține cont de faptul că, în cadrul procedurii, au fost validați doi creditori cu creanțe totale în mărime de 156 155,36 lei, inclusiv de rangul V și VI, iar lichidatorul pretinde o sumă de 100 000 lei, ceea ce constituie 56,16% din suma creanțelor validate.

În ordinea de idei descrisă supra, instanța de judecată corect a concluzionat că, administratorul autorizat Bulgaru Igor, pentru perioada de exercitare a funcției de lichidator, şi-a îndeplinit atribuțiile în perioada respectivă și prin urmare, beneficiază de dreptul la remunerație, în condiţiile Legii insolvabilităţii, apreciind, suma de 60 000 lei fiind una proporțională volumului de activități și acțiuni întreprinse de lichidator pe perioada de lichidare a debitorului AO ”Libera Inițiativă”, neexagerată reală și echitabilă.

Corespunzător, instanța de recurs va aprecia critic alegațiile recurenților Rusu Mircea, Valeriu Beregoi și Valentina Veverița care consideră că, administratorul autorizat nu este în drept să pretindă încasarea remunerației pentru perioada de lichidare, or, reieșind din conținutul normelor de drept pre-citate, se denotă cu certitudine dreptul acestuia de a solicita onorariul ce i se cuvine pe urma gestionării procedurii de lichidare a debitorului AO ”Libera inițiativă”.

În acest sens, Completul de judecată reține că, administratorul autorizat Bulgaru Igor a efectuat un șir de activități în funcția de lichidator al debitorului Asociația Obștească „Libera Inițiativă”, după cum urmează: a întocmit și expediat notificări/cereri/interpelări; a examinat cereri/notificări/răspunsuri/hotărâri ale instanței de judecată; a publicat hotărârea privind intentarea procesului de insolvabilitate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova; a întocmit și înaintat instanței de insolvabilitate și persoanelor terțe: tabelul definitiv de validare al creanțelor; s-a deplasat la fața locului la sediul persoanei juridice, a participat la ședințele de judecată stabilite pe parcursul examinării cauzei în speță; a înaintat cerere de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului.

Consecvent, toate acțiunile menționate, urmează a fi luate în considerație la stabilirea cuantumului remunerației, iar calculul remunerației, efectuat potrivit art. 52 alin. (1), 70 alin. (1)-(5) al Legii insolvabilității şi Hotărârii Guvernului nr. 165 din 09.03.2010, pentru serviciile prestate de lichidator în perioada 24.08.2018 - 14.01.2020, a fost stabilită în cuantum de 60 000,00 lei, raportată la volumul de lucru efectiv prestat pe cauza respectivă, numărul de ședințe petrecute, și valoarea creanțelor validate față de patrimoniul debitorului.

Cât privește cheltuielile judiciare aferente în sumă de 3 787,01 lei, instanța de recurs relevă că, administratorul autorizat, a confirmat documentar cheltuieli suportate doar în sumă de 564 lei, iar în rest - cheltuielile gospodărești ale cabinetului administratorului autorizat, cheltuieli de transport, ne fiind probate în mod corespunzător, nu pot fi pretinse și încasate. Prin urmare, instanța de fond corect a dispus admiterea parțială a acestui capăt de cerere, fiind încasate cheltuieli judiciare aferente suportate de către lichidator în limita sumei de 564 lei, care a fost probată prin actele anexate la materialele cauzei, iar în rest, cerința s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Cu referire la cerința privind încasarea remunerației și recuperarea cheltuielilor aferente procesului de insolvabilitate din contul membrilor Consiliului director al AO

„Libera Inițiativă” – Rusu Mircea, Veverița Valentina, Caba Pavel și Beregoi Valeriu, Completul de judecată notează că, prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Central din 02 noiembrie 2021, s-a respins cererea lichidatorului AO „Libera Inițiativă”, în procedura falimentului simplificat, Bulgaru Igor cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere Mircea Rusu, Valentina Veveriță, Pavel Caba și Valeriu Beregoi, hotărârea în cauză fiind menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 iulie 2022.

În acest context, instanța de fond a remarcat că, potrivit pct. 3 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 16 din 09.06.2020 privind achitarea onorariului fix administratorului/ lichidatorului și compensarea cheltuielilor aferente care se trec în mod solidar în obligația organelor de conducere ale debitorului din art. 32 alin. (2) și „în obligația organelor de conducere ale debitorului” din art. 70 alin. (13) din Legea insolvabilității, Curtea: „a declarat constituționale textele „le suportă membrii organelor de conducere și asociații, acționarii sau membrii debitorului” din art. 32 alin. (2) și „în obligația organelor de conducere ale debitorului” din art. 70 alin. (13) ale Legii insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, în măsura în care le este demonstrată culpa la apariția stării de insolvabilitate”.

Totodată, Curtea a menționat că, categoria membrilor organelor de conducere ale debitorului este o categorie vastă, însă nu toate funcțiile enumerate de Legea insolvabilității și incluse în categoria membrilor organelor de conducere ale debitorului au un rol egal și decisiv în administrarea societății. Prin urmare, normele contestate comportă consecințe negative pentru membrii organelor de conducere ale societății intrate în insolvabilitate, cărora le impune plata onorariului fix al administratorului insolvabilității/ lichidatorului, precum și cheltuielile suportate de acesta, fără ca ei să poarte vreo culpă.

Curtea a notat că, membrii organelor de conducere ar întâmpina, în asemenea situații, obstacole insurmontabile, pentru că Legea insolvabilității nici măcar nu pretinde existența unei legături cauzale între insolvabilitate și faliment și caracterul culpabil al acțiunilor sau inacțiunilor lor.

Subsecvent, reieșind din circumstanțele reliefate supra, Completul de judecată apreciază ca fiind justă și întemeiată concluzia primei instanțe, potrivit căreia, solicitarea privind încasarea remunerației și a cheltuielilor aferente procesului de insolvabilitate, din contul membrilor consiliului director al AO „Libera Inițiativă” – Rusu Mircea, Veverița Valentina, Caba Pavel și Beregoi Valeriu, or, în cadrul cercetării judecătorești, lichidatorul a eșuat să probeze faptul că aceștia sunt culpabili de apariția stării de insolvabilitate, fiind dispusă admiterea parțială a cererii lichidatorului debitorului AO ”Libera Inițiativă”, Igor Bulgaru, cu stabilirea remunerației acestuia pentru perioada de lichidare a debitorului AO „Libera Inițiativă” în mărime de 60 000,00 lei și a cheltuielilor aferente în mărime de 564,00 lei, însă fără a fi încasate din contul lui Mircea Rusu, Valentina Veveriță, Pavel Caba și Valeriu Beregoi.

Din considerentele enunțate, Colegiul consideră că, prima instanță a emis o soluție corectă pe marginea cererii supuse examinării, iar alegațiile recurenților, expuse în susținerea cererilor de recurs, nu sânt de natură să răstoarne analiza și motivarea instanței

de fond, respectiv nici să convingă instanța de apel asupra necesității anulării actului judecătoresc contestat, acesta fiind legal și întemeiat, iar simplul dezacord al recurenților, cu soluția dată de prima instanță, nu constituie temei de anulare a încheierii supuse recursului.

Prin urmare, Completul specializat concluzionează de a respinge recursul înaintat de avocatul Corneliu Vlad, în interesele recurentului Rusu Mircea, și recursul declarat de lichidatorul AO ”Libera Inițiativă”, Igor Bulgaru, și a menține fără modificări încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 05 martie 2024.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul,-

d e c i d e:

Recursurile declarate de avocatul Corneliu Vlad, în interesele recurentului Rusu Mircea, *lichidatorul AO ”Libera Inițiativă”, Igor Bulgaru* și de *avocatul Savva Alexandru, în interesele recurenților Valeriu Beregoi și Valentina Veverița*, ***se resping*** .

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 05 martie 2024, emisă în cauza de insolvabilitate inițiată în privința debitorului AO ”Libera inițiativă” (în procedura simplificată a falimentului).

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului,
Judecătorul Ghenadie Mîra

Judecătorii Andrei Cașcaval

Angela Bostan